

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 frt — kr. Negyedévre 1 frt 50 kr
Félévre 2 . 50 . Egy szám ára 12 kr

Külsőre lehet az ér. folyón minden hónap elején

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasabos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjed-
almas hirdetésnekül árlétezős adatok

MEGJELEN MINDEN VASARNAP

SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ-HIVATAL: V. TIZED, N-TEMETŐ-UTCA, 93. SZ.

Helyegdíj minden bejelentésért 30 kr.

Választás előtt.

Talán még meg sem száradt a hant az elhunyt tanácsnok sirja fölött s így némelyek kegyeletellenes dolognak vélik az állás betöltésének emlegetését s annak elmondását, a mi a gazdátanácsnok állás betöltésekor önkénytelenül is fölmerül — ámde bármiként gondolkozzanak is némelyek, mondjuk ki, a túlzók, előttünk a tény, hogy egy tanácsnoki állás megüresedett, hogy azt a fontos állást sokáig gazdátlanul hagyni nem szabad s így több-kevesebb idő elmultával okvetlenül választás lesz.

Ha már választás lesz, fölmerül a kérdés: ki legyen a választandó?

Mi ehez a kérdéshez — ezuttal legalább — épen nem szólunk hozzá, de annál inkább tárgyaljuk azt a kérdést — milyen legyen a megválasztandó?

Az egyént keresse ki a választó testület, vagy annak tagja, mi csak az alkalmasság körvonalainak megrajzolásával, a helyes választás feltételeinek elbeszélésével foglalkozunk.

Van egy régi, elavult példabeszédünk, mely ezt mondja:

„Ha az isten hivatalt ad, ész is ad hozzá.”

Nem úgy van.

Ez igaz lehetett hajdan, ma azonban ez az elv teljesen lejárt magát.

Tagadhatatlan, hogy a választók az említett példabeszéddel szöktak ma is mintegy igazolni, ha az ösesüremurat vagy a bányamuratat beválasztják s vagy az öntudat vagy valaki szemrehányást tesz. Oh az emberek vagy az öntudat szemrehányásainak megnyugtatóására ma is jó szolgálatot tehet, de a bajon segíni azért nem fog!

Ma a reá valóságot, a hivatalra alkalmasságot előzetesen kell birni, különben a meg nem levő tehetség megszerzése elmaradván — a közönség adja meg az előlegezésnek árát.

Fájdalom néha nagyon is megadja. Épen ezért csak a városi közönség s a tisztikar érdekében cselekedniük

a törv. bizottság tagjai, ha az alkalmas egyént felkeresnek s ha nem akarna is pályázni, pályázatra buzdítanak.

Ismerünk egy szab. kir. várost, a mely egykor polgármesterét a kötéverők közül toborozta s ezt a választást soha sem volt oka megbánni.

Nem az a fő, hogy, milyen diplomája van valakinek, hanem az, hogy meg van-e az álláshoz szükséges tehetsége?

Az, a ki a folyó ügyeket elintézi, de ezentúl gondolatával sem hatol, — lehet türelhető hivatalnok, de ma jó tisztviselőnek nem nevezhetjük.

A városnak nem gépre, hanem gondolkozó s kigondolni is tudó öntudatos egyénre van szüksége.

Olyan egyén kell a gazdátanácsnoki székbe, a ki nemcsak a régi nyomon tud haladni, hanem új ösvényt is tud vágni, a ki tud megtakarítást eszközölni, tud gyümölcsöztetni s kezdeményezni olyat, a mi a közönség és város érdekében van, szóval, a kinek esze tovább ér a város határánál — bár ez elég nagy — s így a kor kívánalmainak kielégítésére saját eszében is megtalálja a tanácsot és a mit jónak lát annak megvalósításához teljes erélyvel hozzá lát.

Városunk csak alig kezdte meg a régi slendrianból való kibontakozást — a tenni való itt rendkívül sok.

Egy ember csak egy ember ugyan, ámde a jó erőből egy is sokat ér, egy is sokat segít, egy alkalmatlan hivatalnok pedig olyan nyűg, különösen ott, a hol haladni kellene, hogy annak akár tevékenységét, akár télenységét évtizedek sinlik meg, mulasztásait néha évtizedek sem tudják — kipótolni, a mit elrontott — jóvátenni.

Az elmondottakat ajánljuk az illetékesek figyelmébe, megfontolásába, hogy ha eljön a cselekvés ideje olyan egyén kezébe tegyék a hivatal pecsétét, a ki a hivatott egyén önrésztével lépend hivatalába.

Néhány szó az állóirásról.*

Az orvosok és paedagogiai szakértők között pár év óta fontos vita folyik az irás mikénti tanításáról; nevezetesen arra törek-
sznek, hogy a mostani, az iskolai hygieni-
ára nézve rendkívül ártalmas módszer helyett egy újabbat, minden tekintetben meg-
felelőt hozzanak be a népiskolákba.

Ezen módszer az irásnak állóbetűk-
kel való tanítása. Laikus ember bizonyára
azon kérdést fogja tenni, hogy nem mindegy az, ha a betűk dülten vagy függő-
leges helyzetben iratnak? — s talán az álló-
írás nem tekintni másnak, mint paedagogiai
divatnak, mely időmultán értékét veszti s
telkopartságát csakis divatos voltának kö-
szönhetően — teledébe megy át.

Pedig ez nem áll; az állóirás annyira
természetes követelménye az irásnak, hogy
az irni kezdő kis gyermek is állóbetűket
rajzol kezdetben, egyenes állásban látván
minden tárgyat, mi körülötte van, képe-
tében a ferde állású tárgyakkal csakis mint
hibásoknak, rendetleneknek van képe. s
azért a ferde állású betűalakokat nehéz
neki elsajátítani.

De nem ez a fődolog, mert gyakorlat
után minden irányban megtudná a betű-
írást tanulni, de hygieniai szempontból ki-
váló fontossággal bír az, egyenes állásban
ír-e a gyermek vagy pedig dülten?

A gyermek, ha dülőbetűket ír, irkáját
is ferden — paedagogiai kifejezéssel élve —
ferde középfekvésben tartja, követ-
kezésképp ő maga sem ülhet az asztal mel-
lett egyenesen, fordulnia kell, hogy irását
s kiváltépp a sorok menetét jól láthassa s
a betűk irányát követhesse. Ha a törzsét
nem mozdítaná, csak pl. a fejét vagy épen
a szemét, körülbelül 34°-nyi fej vagy szem-
fordulatot kellene tennie, a mi a nyak és
szemizmok kifáradásával járván, 5 percnyi
ideig sem bírná ki. Az egész törzs fordítása
pedig azzal jár, hogy a gerinc is görbül,
hajlik jobbra, s a gyermek gyenge testi
szervezete legtöbbször esetben nem bírja meg
ezt a természetellenes állapotot, különféle
bajoknak esik áldozatul, legtöbbször esetben

* A magyarországi gyermekhalandóság roppant nagy mérvre, szinte rénk panaszol, hogy a meg-
kötött élet hánykol, a gyermeki testnek fejlődését
előretartó szörny segítsék, ragadjunk meg min-
den esküzt, a mi e célra jónak, edra vezetőnek lát-
szik. Az eddigi irás sok gyermek szemét megrontotta,
testét meggyötörte — azért rendkívül figyelmet köve-
tel az irásnak e cikkben szaktörvénnyel tárgyalni új módja
t. i. az állóirás, mint a mely az eddigi dől betűk
alkalmazásával fölmerült bajokat „talan” el tudja ta-
volítani. Ezt a „talant” bizonyossá kell tenni s hogy ez,
minél előbb megtörténik, úgy az iskoláztatást mint
az érdeklődő orvos urak szives figyelmébe ajánljuk a
próba berendezést osztályok növekedésének igazsá-
gos, alapos megfigyelését. Szerk.

azonban elgörbül, s így származnak a görbe
hátgerincű (skoliose) gyermekek.

A dülten irásnak nemcsak az a hátránya
van, de a gyermeket rövidlátóvá is teszi.
Nézzünk Csak egy gyermeket irásközben
figyelmesen, azonnal szemünkbe tűnik két
dolog. Az egyik az, hogy igen görbén ül,
a másik pedig, hogy az irkájához igen kö-
zel hajlik. A folytonos közelnézésztől a szeme
rövidlátóvá — miopiás — lesz.

A leghíresebb paedagogusok megkísér-
lették már, hogy a gyermekeket dülőírás
mellett egyenes tartásba hozzák, jó szer-
keztű padokkal s kellő világítással ellátott
tanteremben tettek kísérletet, de mind-
hiába. Belátták, hogy a hiba csakis az
irásnak a rossz technikájában ke-
resendő. A dülőírás mintegy kényszeríti a
tanulót arra, hogy hibás testtartással üljön
s közel nézze az írást. Itt a tanító erélye
nem használ semmit.

Írásközben a gyermek balra fordul,
mert szemének alapvonalát — a két szemet
összekötő vonalat — párhuzamba igyekszik
hozni az írka vonalával, mert az tudni
való dolog, hogy minden tárgyat csak is
egyenes irányban láthatunk jól. A jobb
karját felteszi az asztallapra és előre tolja,
hogy tolszárval a sorokat elérje, míg a bal-
al az irkáját tartja. A jobb váll tehát min-
den körülmények között magasabban tek-
szik, a gerinc és a jobboldali bordák ferden
állanak.

S mivel a fej súlypontja nem esik azon
vonalba, melyet jólölve képez s mivel a
gyermek mindenen a kényelmet keresi:
bal karját térdére ereszi, mintegy megtá-
masztja vele törzsét. Eközben a fej is min-
dikébb lefelé hajlik, s hogy a gyermek a
betűk irányát jól előzhassa (dr. Weber
s dr. Berlin megfigyelése szerint úgy néz-
nek a gyermekek irásközben, mint mikor
a puskát előzözzék) még oldalt is fordítja
fejt mialtál a jobb szem közelbe esik az
irkához mint a bal, s így nemcsak rövid-
látó; de egyik szeme gyengébb is lesz az
egyoldalú nézés miatt. A mellkast pedig
irásközben az asztalszéhez nyomja mialtál
a szabadidelekes meggátoltatván, mindenféle
tüdőbajt szerezhethet a gyermek.

A dülőírásnak ezen árnyoldalai már
évekkel ezelőtt szem kerültek ki a paedago-
gusok és orvosok figyelmét. Különösen a
híresebb német orvosok, mint: dr. Schu-
bert, Mayer, Berlin, Rembold, Wirc-
hovich stb. foglalkoztak sokat az irásnak
eme módszerével, s különös vizsgálódásuk
tárgyává tették. Dr. Cohn Armin boros-
lói híres szemspecialista már 1866-ban nyil-
vántotta véleményét a felől, hogy az iskolai
hygiene teljesen el van hanyagolva,
nem ügyelnek kellően a gyermekek egész-

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCÁJA

Szépnek, dicsőnek . . .*)

Szépnek, dicsőnek mond a lant szava,
Erénynek hirdet a bölcs tégedet;
És átkozott, ki megtagadja, hogy
Alőzsin keljen oltárod felett.

És hittet vallom: oh mi boldog az,
Ki életet tenéked szenteli;
S mégis miattad e búsz szívet itt
A fájdalom tövisre vérezi.

E szív oly gyakran vérzik itt belül,
S nem látja azt, nem látja földi szem;
De szívem vérén dúsabban virul
Dicső virágod — oh honszerilem!

Erődi Dániel.

A fehér szultána.

Csókdoossa a hajnal a rózsát,
Ez könyre fakad melegétől.
Fölzendül a reggel imája
Csattogva a lomb kebeléből,
Már zümög a méh a virágon,
Dzsín alszik a rózsá levélén.

*) Egy t. előzetünk azon kérdésére, vajon el-
fogott-e költemény készletünk — szolgálaton válaszol
e verses tárcá. Szerk.

Csendes zokogás a szerályban.
Hallszik. — Ali gyöngyszeme ébren.

— „Mért fáj a szíved pici lányom?

Köny fátlya szemed ne takarja;

Mig szól a bokorban a bü-bül:

Reszkette üel Ali karja.

Gyémánt koronája szívemnek

Hajtsd szöske fejed ide halkan,

Add nekem a menyenei üdvöt:

Csókolja meg ajkad az ajkam.

Tündér kelet éji regéje,

Kit Allah remekbe teremtett:

Elhozza-e néked a szultán

Csillaggal a földre a mennyet? —

Oh, hát mosolygi pici szentem,

Vig napja, derűje szívemnek.*

Szép arca fehér, szeme könnyes,

Vagyó szíve ott se pihen meg.

Sir rózsabokorban a bü-bül,

Fölzissen a tengeri szellő;

Éi leple borul a szerályra,

Csillagra a holdra a felhő.

Elynyúl a ciprusok árnya,

Csak néha suban koronája,

Siró jajogása kuviknak

Vészit hirdet a büszke szerályra

Szultán Ali álma de édes.

Kertjében a rózsá virágzik,

Meglopja az éj a fehéret,

Hervasztja szíven az a másik,

Most-most Ali üd el az álmat,

Eltört koronád, küve hol van?

Már üzi az özet a vad kan;
Zord szikla tetőn lova horkan.

Csók csattan a kerti füzesben,

Hosszú, Ali gyöngyszeme adja;

Táncolnak a rózsalevélen

A szellemek apraja-nagyja,

Vidám kacagásra sohaj kel;

— „Csak lomb subogás. Ali alszik.”

— „Zajt hallok a bokrok alatt, jaj.”

— „Szíved dobogása kihalszik.”

— „Csókolja a hajnal a mennyet,

Csókolj te is engem egyszer.”

— „Rózsája a büszke szerálynak

Tedd ajkad enyémre ezerszer.” —

Szultán Ali kertje virágzik.

Éllopta az éj a fehéret.

Ébredj Ali, illata nincs már,

És még a mi van, nagyon éget.

— „Ébredj, nosza hát, nosza hát, e!

Szultán Ali most ki parancsol.

Fél, fél, ti ebek, nosza gyorsan!

Játék lesz a büszke parancsol?”

Félholtra ijedve riadnak,

— „Hah, ottan a kerti füzesben,

Ott csattog a bü-bül epedve,

Ott álljatok éjjeli lesben!”

Csókolja a hajnal a mennyet;

Táncolnak a szellemek újra,

Vérből van a harmat a rózsán:

Ott sir Ali, nagy Ali búja.

S hogy lebben a tengeri szellő,

Elhordja a rózsá virágát,

Hallszik a siró panaszos hang:

Kis gerle siratja a páriát,

Hajnal hasadaskor a szultán

Csendes zokogása kihalszik,

Könyből koszorit fon a sirra:

Szultán Ali gyöngyszeme alszik.

Bartha József.

Oly jól esik . . .

Oly jól esik, oly igen a nyugalom,
Oh, hogy egyszer már én is megnyughatom!
Most üdv a lét: nem üz a bú és a gond,
Kinzó ölyve reám egyiknek se ront.

Reám is tér a boldogság igazán,
Ki oly soká csak örömét íbatám
Az életnek, s kelyhét, melyben méze van,
Nem lehetné, bár kerestem, untalan.

De im meg van. Előttem van a kehely
S szívem-lelkem boldogságtól ünnepl.
Üdvem kelyhe: kis galambom ajaka,
Olyan piros, mint a hajnal bibora.

S hogy most szívem szomját csókja mérvél
Olthatom már: van törőve semmivel —
A világot s búját, gondját nevetem
S nyugtot ad, mi elvette, a szerelem.

Minke Béla.

séges testi fejlődésére, különösen a rövidlátók száma szaporodik évről-évre. Vizsgálata tárgyává tett 34 kilofélté osztályt, s arra az eredményre jutott, hogy csakis az irás módjában rejlik a hiba. Kimutatta, hogy az első osztályokban csak 3%, néhol 9% a rövidlátók száma. A felsőbb osztályokban az osztályok foka szerint 9—44%, a gymnásiumokban 56%. Sőt felelteti, hogy a Heidelberg egyetem összes megvizsgált tanulói között egyetlen egy hallgatót talált, ki nem volt rövidlátó.

És nemcsak hogy a rövidlátók száma növekedett osztályról-osztályra, de a rövidlátás foka is.

Ha nálunk vizsgálódás tárgyává tenek az egyes osztályokat, bizonyára meglepő eredményre jutnának; de itt csak most indul meg a mozgalom, mely az irást a vele járó bajokat tisztes vizsgálata alá veszi.

Az én osztályomban — III. leányosztály — az általam (Schulek) dr. szemorvos utasítása után) megvizsgált leánykák között 22%, a IV. leányosztályban 32% rövidlátót találtam, beleszámítva a trachomás szeműket is, 7—8 egyegy osztályban. Dr. Mayer Vilmos müncheni orvos Fürthben tett kutatásokat 40 osztályban, vizsgálatait meg 1888-ban kezdte. Arra a tapasztalatra jutott, hogy csakis a dülörirás az oka a rövidlátásnak, gerinc elgörbülésnek. Összehasonlítást tett az osztályok között, hol 23-ban álló-, 17-ben pedig dülörirással írtak. A görbehátgerincű tanulók száma különösen a leányok között az első évtől az 5-ig 70%-ra növekedett 366 leány között 189 görbehátú. A fű iskolákban az év elején talált 29%-nyi elterjedés az év végéig megkétszereződött. Dr. Mayer és dr. Mannheimer azt is tapasztalták, hogy az elferdülés a leányoknál gyakoribb mint a fiúknál, és pedig azért mert gyengébb szervezetűek bírnak a mégis jobban foglalkoztatják őket az iskolai időn túl is mint a fiúkat, a helyett, hogy a friss levegőn játszani engednek.

A német szemorvosok több mint 100 ezer gyermeket vizsgáltak meg és egyhangulag azt mondják, hogy a gyermekek kevés kivétellel rendes vagy messzelátó szemmel mennek az iskolába s az iskolai évek folyamán nagy része rövid látóvá lesz. Az ovodákba járó kisdereket szintén megvizsgálták, kiválték dr. Erismann, s itt rövidlátót nem találtak, 98% messzelátó (hyperopia) és 2% rendelátó, (emmetropia) miből azt következtették, hogy a gyermek szeme előbb messzelátó, majd rendes és végre közellátóvá lesz.

Hazai orvosaink közül különösen dr. Fodor József egyetemi tanár, dr. Caspodi István egy. m. tanár stb. foglalkoznak az irás kérdésével s mindegyik a dülörirás ellen az állóirás javára beszél.

Az állóirás, mint már említettem, az irásnak a legtermészetesebb formája s a vele járó ülés a legkényelmesebb a szemnek és testnek egyaránt.

Nézzük a gyermeket állóirás közben. Az írka a gyermek előtt egyenes közép-kefében van, vagyis úgy, hogy az alsó széle az asztal szélével párhuzamos, valamint a vonalás irányával is. Az írka épen a test közepe előtt fekszik a legtermészetesebben. A gyermeknek tehát, hogy egyenesen láthasson s a betűk irányát követesse, nem kell sem jobbra sem balra fordulnia, de egyenesen előre néz, következésképp a törzse is a gerinccel együtt egyenesen áll. A szemek egyenlő távolságra esnek az írkától, tehát egyenlő benyomást is szereznek. Egyik látóképessége sínes jobban igénybe véve mint a másiké, tehát a szem nem gyengülhet.

Mindkét karját felteszi az asztalra és pedig úgy, hogy a könyök szabadon maradjon s a test közepe előtt összerántott kéztáj mintegy 90°-nyi szögét képezzen, tehát a kar az asztalszélét mintegy 45°-nyi szög alatt vágja. Így módon a két kar elegendő támasztékot ad a törzseknek úgy, hogy az nem hajolhat előre, de egyenesen áll. A két láb egymás mellett a földön nyugszik. A fej súlypontja ugyanazon síkba esvén mint az ülőhely, előre nem esik, a szemek tehát mindig egyenlő távolságról nézik az irást. A gyermeknek annyira könnyebb az írásmód, hogy még az is, ki eddig dülörirással írt, a legrövidebb idő alatt megszokja és nem fárasztja ki annyira mint a dülörirás.

Különösen fontos az állóirás azért is, mert otthon, ha házi feladatát végzi a gyermek, kénytelen helyes tartással ülni, miután írásán rögtön észre lehet venni, milyen tartása volt a midőn írt, mert állóbetűket csak is egyenes tartásban írhat. Az iskolának a feladata az is, hogy ellensúlyozza némileg a szülők hanyagságát a testi neveléssel szemben úgy, mint a hogy szellemileg iparkodik a szülői háznál szerzett rossz irányú nevelést is megsemmisíteni.

A műveltség máj nívója magával hozza azt, hogy a gyermek sokat tanuljon és írjon, szellemileg képezze magát. Amde azért

testi épségét sem szabad elhanyagolnia, s első sorban az iskola feladata az, hogy a mennyire lehet a gyermeket megóvja minden olyan bajtól mely testi egészségét veszélyeztetné. Ha belépünk olyan iskolába, hol állóirással írnak, a szemlélőnek gyönyörűséget okoz a gyermekek helyes és egyforma tartása, míg oly iskolában, hol dülörbetűkkel írnak, minden gyermek más-más tartást vesz föl, egyik jobbra, másik balra dől, ugyszintén irkájuk is annyiféle irányban van, mert a helyes 40%-nyi elhajlás még minden telót ember sem találja el, nemhogy a gyermek, míg állóirással egyenesen maga elé teszi s nem kell az állást keresgetni.

S mennyivel olvashatóbb az írások, mint a sokféle, néha nagyon is dült írás! Kisérték meg függőleges és terde vonalakat megolvasni, mennyivel könnyebb az előbbi. Milyen könnyen olvasható pl. a nyomtatott állóbetű, mint az írott dülő; ott vannak a boltok feliratai, egyszerre áttekinthetők, ha állóbetűkkel vannak írva, míg a dülőbetűk elolvasása több időbe kerül.

Tudták az állóirás előnyeit már őseink is, kik szintén e módszerrel írtak.

Ha a régi írásokat nézzük, azt látjuk, hogy a betűk mind függőleges helyzetben állnak. Vannak régi írások a nürnbergi germán múzeumban a 8. 9. és 10. századból, mind állóirással írva. A magyar nyelvemlékek a 11. századtól kezdve minden századból, a nevezetes codexek, egész írott könyvek, a régi, nevezetesebb főúrak levelezései — a nemzeti múzeum okmánytárában íg-n sok — mind állóirással írva. Sőt a nürnbergi germán múzeumban néhány rajz is található a középkorból, mely bizonyítja, hogy állóirással írtak s a megkövetelt helyes testtartással ülék is.

A dülörirást 1809-ben Heinrichs és Kieser német szépirok találták fel, hogy általa a góth betűk tetszetősebbeké válnak s azóta használták is mindenfelé.

De jó eredményre, a mint látjuk, nem vezetett.

A művelt európai nemzetek nagy része már állóirással ír. Az angolok voltak az elsők, kik a 10%-nyi elhajlással bíró Dierektéle irást használták. Az 1891-iki nemzetközi egészségügyi kongresszus London-ban tartott ülésén határozta, hogy az állóirást a nép- és középiskolákban fel kell karolni és tanítani.

Bajorország, Belgium, Francia- és Németország legnagyobb részében állóirással írnak, legutóbb Triestben is véglegesen elfogadták. Most pedig 22-én az alsó-ausztriai tanestület fog a Badenben tartandó gyűlésen — hová jelentést töltem is kérték az állóirásról — határozni az állóirás felől, s ez a határozat, a mint erről értesültem, az új módszer végleges elfogadása lesz.

Az utóbbi években Bayr Emanuel, a bécsi iskolák igazgatója vette át az állóirás ügyét. Steile Lateinschrift című munkája — az első nagyobb munka azon a téren — feltűntetelt a művelt közönségnél és a sajtónál egyaránt. Épp így kiváló munka nálunk Kárpáti és Böngérvéti fővárosi tanítók munkája is. Az állóirásról, a melyben már is be van bizonyítva — és pedig tapasztalat útján szerzett adatokkal — mindazon kérdések sikeres megoldása, melyet a vall. és közoktatásügyi miniszter úr adott ki az állóirásra vonatkozólag.

Kecskemét th. város iskolásképe itt is megmutatta, hogy minden, a népszkolai oktatást illető ügyben — első helyen áll, a mennyiben elrendelte, hogy az állóirás kísérlet végett egyelőre a népszkola néhány osztályába behozassék. A tanestület aug. 28-iki gyűlésén pedig elhatározott, hogy három osztályban álló s háromban dülörirás tanítassék megfelelő körülmények között, s a tanítás eredményét tanítókban s orvosokból álló szakbizottság figyelje meg. Én azt hiszem, hogy a kísérlet itt is mint mindenütt — dacára az alkatmalan, régi szerkezetű padoknak — jól sikerül, s az állóirásnak nemcsak a tanítók, de maguk a szülők is barátjaivá lesznek és elismerik, hogy egyedül ez lehet a jövő írása.

Bertalan József,

tanító

Tisza-jubiläum Komáromban.

A „Kecskeméti Lapok” eredeti tudósítása.

A mi jó Komáromunk mindig szeretett és tudott ünnepélyt csinálni, de olyat, mint a mostani — alig sikerült neki is rendezni.

Midőn végig fut tekintetünk az ünnepi díszben ősöz városban s a hullámzó vidékiek s messze földről ide sereglettek sokaságán azt kell gondolnunk, hogy sajtóságunk nép ez a miénk. Mikor Tisza miniszter volt, akkor ösörölték s ma midőn miniszteri székből lezállt a nélkül, hogy irányát változtatta volna — ünnepelik volt ellenségei is s koszorú, mit neki nyujtanak nemcsak a főgondnok, hanem még az állam férfú

iránti elismerés tájáról tépett levelekkel is bővelkedik.

4-kén délután 4 órakor érkezett a külön vonat, mely az ünnepélyt Tisza Kálmán hozta. Meglepő volt a látvány, mely az érkezést fogadta. A pályaudvaron volt a város értelmisége, ott a vidék ari osztálya és igen sok országos híru, kiváló egyéniség, a hölgyekről nem is szólva.

Hanem Tisza Kálmán is egész táborakkal érkezett. Kiséretében volt B. Bánffy Dező képviselőházunk elnöke. Jókai, Gajary, gr. Tisza Lajos, Szász Károly püspök, Hegedűs Sándor, Beóthy Algenon, Horváth Gyula stb.

Beóthy Zsigmond főrendiházi tag üdvözölte az ünnepeltet s Tisza rövid válasza után épen úgy felzúgott a lelkes éljenzés, mint a perronra léptekor.

A fogadtatás szebb része, vagy leg-abbal érdekesebb mozzanata azonban csak ezután következett. Mikor Tisza kilépett a pályaház ajtaján, előtte volt a híres szekeres gazdák banderiuma, mely olyan képet nyujtott, hogy visszavette emlékezőnket a rég múltba. A ki nem tudja mi az a szekeres gazda — annak fogalma sem lehet a képről. A szekeres gazdák Komárom ös-lakosai. Mind nemesek, mind reformátusok s a gazdálkodók két ruháján csupa nagy s szépen formált régi ezüst gombokat s a panyókára vetett mente filigrán munkája láncát látjuk ragyogni a napfényben. Mintha lovon születtek volna, úgy ülnek a lovat. Élőkön Konkoli Thege Béla áll s tisztelgést vezényelt Tisza kilépésekor.

Majd a hölgyek léptek elő s a komáromi nők nevében gyönyörű ezüst koszorút nyujtottak át.

A komáromi nők Tisza Kálmán valóságos belső titkos tanácsosnak elismerésük és hálaük jeléül főgondnoksága 25 éves jubileuma alkalmából.

Ezt a feliratot vették a koszorura. Tisza, mintha elérzékenyült volna, csupán mély meghajtással fogadta a gyü-ge-d ajándékot.

Ezután Sárkány főkapitány fogata megindult, utána a banderium majd Beóthy Zsigmonddal Tisza fogata haladt s így tovább. A régi hidat elvette a sok zöld ág, a vashidon pedig vigan lengette a szél a nemzeti zászlókat. A hid előtt pompás diadalokapú fölött „Isten hozta” felirat az a közélő felé. Tisza Zuber főispánhoz szállt. A legszebb díszítés a reform. templom környékén van. A templom udvarának kapuja diadalokapú van alakítva s fölötté a zöld talajból szépen emelkedik ki szeg-főkől kibomborítva kör alakban a „Tisza Kálmán” név. A szemben levő volt collegium emeletes épülete is ünnepi díszbe öltözött s a tetőn kidugott zászlók a földet érik.

Este a tündérrkerté varázsolt dalárda kertben volt estebéd s ezután táncvigalom. 5-én fél 10 órakor kezdődött az istentisztelet, melylyel a közgyűlés kezdődött. A templom, e szép s tekintélyes épület tömve volt néppel s igen sok nevezetesség volt látható dísz magyaban. Tiszát Pap Gábor püspök üdvözölte s T. válasza után Pap Gábor a király következő kéziratát olvasta fel:

„Öszinte rokonszenvvel esatlakozom azon örömteljes szerencsekívánatokhoz, melylyel ön, mint 25 éve óta az ev. reform. egyház dunántúli kerületének főgondnokát, hitorszo-sai és számos tisztelői a mai napon üdvöz-lik. Adja a Mindenható, hogy mindenkor érdemlős működését egyháza és a közügyek érdekében még számos éven át folytathassa. Ferenc József”.

Ezután következtek a küldöttségek. Először Karsay Sándor püspök és Radó főispán s főgondnok, majd Kun Bertalan püspök, Beóthy Zsolt az akademia, Tátrai polgármester a város, Zuber főispán a megye, Pulay Géza a törvényszék és ügyesség, gr. Gyürky Abraham az egyház-kerületi gondnokság nevében üdvözöltök. Voltak még üdvözölők, a kik közül azonban csak a négytel küldöttségét és szónokát említem tel. Berényiné üdvözölte Tiszát. Volt később díszbéd, melyen volt teüközön-tés bőven, de én arról nem szólok semmit, mert az ilyen hivatalos felköszöneteket nem szeretem.

Szept. 6-kán a reform. volt kollegiumi épület nagy termében leplezték Tisza akerpét. A képet Thury Gyula festette és sikerült kép. Kac Lajos városi tanácsnok szép beszéde nyitotta meg az ünnepélyt. Tisza köszönetet igen nagy tetszésben részesült. Ezután egyházkerületi gyűlés volt s ezen Pap Gábor szólt az elkeresztelés ügyéről is, én azonban berekesztem tudósítá-somat azon megfigyeléssel, hogy a Tisza Kálmán iránt nagyragkódás és szeretet még ellenziki, még más felekezeti részről is hatalmasan nyilvánult — s talán ez meg-mutatja Tisza érdemét s a rég időben ellene elhangzott ösárlások alaptalanságát.

Komárom.

Közigazgatási bizottsági gyűlés.

A közigazgatási bizottság f. hó 6-án Benický Ferenc főispán úr előnöktelel ülést tartott, melyből a következők közérde-k adatokat közöljük: A t. évi aug. hó végéig esedékes egyenes adó tartozás volt 264,480 frt 22 kr.; ebből töröltetett 2358 frt 02 kr. befizetett 168,814 frt 15 kr. s eként a mutakozó hátrálék 93,308 frt 05 kr. mely befizetési eredmény a múlt év ezen szakában elért eredményhez képest 12,271 frt 73 kral kedvezőlenebb. A rendőri moz-galom augusztus hónap a következő volt: A személyi biztonság megtámadott a város területén 8 esetben elkövetett testi sértéssel, 2 esetben elkövetett erőszakos nem-i-közösülés kísérlete által, 1 esetben elköve-tett gyilkossági kísérlettel, 1 esetben elkövetett mérgezéssel és 1 esetben elköve-tett tetleges bántalmazzással. A vagyon-biztonság megtámadott 8 esetben elkövetett lopással, 2 esetben elkövetett jogta-lan elsajátítással és 1 esetben elkövetett ösallással. Az ellopott tárgyak 5 esetben megkerülték. Úgy a személy, mint a va-gyonbiztonság elleni esetekre vonatkozó ügyiratok további ellátás végett a kir. ügyészséghez tétettek át. A városi szegény-házban teljes ellátásban részesült átlag nap-on-ta 46 férfi és 31 nőszegény, kívül pedig 57 férfi és 67 nőszegény nyert élelmezést. A mértékhatelési hivatal a hiteltesítési alá vett 227 db. tárgy után 38 frt 52 kr. hiteltesítési díjat szedett be. Mint szintén köz-érde-k dolgot közöljük, mikép a közigaz-gatási bizottság mint harmadfokú hatóság az első és másodfokú hatóság határozatának megváltoztatásával Bódogh Ferenc gyógy-szerésnek megengedte, hogy gyógyiszterá-t a 7-ik tized 111. sz. házból a 7-ik tized 1. számú házba áthelyezhesse. A közegész-ségi viszonyokról külön rovat alatt teszünk jelentést.

HIREK.

— **Kegyes elnézést kérünk azoktól,** a kik lapunk névtelű számaiban nem kapták meg — reméljük, hogy már most többé nem lesz semmi panasz.

— **A közigazgatási bizottság folyó** hó 6-án tartotta rendes havi ülését. Az ülésen melyen Benický Ferenc főispán úr előnököl több helyi érdekű fontos kérdés került előntés alá, így többek közt a 4-ik gyűgyórtának a piactérre leendő behelyezési kérdése is elintéztet nyert. Az ülés lefo-lyását különben külön rovatunkban bővebben ismertetjük.

— **Somogyi János** úr isten véghetetlen kegyelméből a „Kecskemét és Vidéké-nek szerkesztője, jónak látta lapunk szer-kesztőjére a „barátunk” címet pazarolni. Azok iránti tekintetből, a kik viszonytót baráti indulattal viselhetnek szerkesztőnk iránt, kijelentjük, hogy ama cimben rejő megfizetelésre szerkesztők semminem érdemet nem szereztek s vágyai jövőre sem szállnak e cél felé.

— **Parragh Izabella,** a köztisztviselőben részvélő Parragh Gedeon reform. főgim-názium tanár és neje Hertzeg Berta kedves, sokat szenvedett leánya szept. 4-kén reggel jobb létre szenderült. A kedves halottat, kinek elmulása liómbullús volt, 6-án délelőt kísérték ki a teljes nyugalom helyére. Lepje el, borítsa el az elköltözött fiatal leánya sírját az emlékezet tartós virága, s üdítő harmatul hulljon e virágra a szeretet bőven omolt könnye!

— **Személyi hír.** Benický Ferenc főispán úr folyó hó 5-én este városunkba érkezett a végből, hogy a közigazgatási bizottság 6-án délelőt tartott ülésen elnö-kölhesen. Körünköl 6-án délután utazott el székhelyére a fővárosba.

— **Dr. Szász jogtanár** eskügyan ki van nevezve székes-terhervári albróvá s így bár még a megüresedett két tanszék be sine töltve, már új tanszék betöltésének szükségé forog fenn. Dr. Szász Béla ur különben városunkba érkezett, hogy a viz-gálatokon részt vegyen.

— **A székföldi fűrdő** ez évi jövedelme 602 frt 29 kr., kiadása pedig körülbelül 580 frt. szóval majdnem annyit, mint a bevétel. Ez nem baj, mert a fűrdő nem haszonra számított intézmény, a fő az hogy a lakosság egészségi ügyének szolgálatot tegyen. Az azonban sajtóságos, hogy a fűrdőst oly hamar abbahagyták, pedig a víz hőfoka most sem kisebb — 15-nál, ilyen vízben pedig a legkellemesebb fűrdőzés esik s a ki e bemenés ilyenkor épen nem kellemetlen.

— **A felvidéki inségesek** gyermekei közül folyó hó 6-án a déli vonattal 45 gyermek érkezett városunkba, köztük 14 leány, 31 fiú gyermek. A gyermekesoport, kiket a vasútnál Mészáros alkaptány fogadott és vett át meglepő látványt nyuj-tott. A gyermekek mindannyian városunkban helyeztetnek el gazdálkodó és jobbára iparos ösáladókban. Erdesek tudni, hogy városunk most másod ízben fogad fel inséges gyerme-keket nevelés végett, 1866-ban volt az

első felvadás, mely alkalommal körülbelül 50 gyermek lett itt elhelyezve.

— A „veni sancte” a jogakadémián ma 11-en, vasárnap lesz a reform. templomban, az előadás pedig t. hó 12-én hétfőn veszik kezdetüket.

— A 48-as párt f. h. 8-án tartott ülésében dr. Kovacs Pál a pártelnökségről, tanári és igazgatói elfoglaltsága miatt lemondott; a gyűlés Hévizi János országgyűlési képviselőt választotta pártelnöknek.

— Gyászír. Felpécsi Iliás Márton törv. bíró t. hó 9-én 59 éves korában elhunyt. Temetése ma, 11-kén d. u. 4 órákor lesz. Aldás az elhunyt halmvaira.

— A főreáliskolában 9-kén volt a javító érettségi vizsgálat a két javító derekasan megálta helyét.

— A rom. kath. főgimnáziumban 6 egész s 16 javító vizsgálatot tévő jelentkezett, azonban egész vizsgálatra kettő bocsátottat, azok is elmerültek. A javítók közül 9 maradt 10-dikére.

— Új pályázatot hirdetnek a helybeli jogakadémián megürült egyházi jog, mely történet és egyetemes történet tanszékére, jogtörténeti javadalmazása a város által fizetett 1200 frt, 200 frt lakbér, 5% ötdéves pótlék, valamint a tandíjakból és vizsgálati díjakból osztalek. A megválasztott tagja lesz a városi nyugdíjintézetnek. Jog vagy államudományi oklevél ad a pályázatra jogosultságot. A megválasztandó október 1-jén tartozik tanszékét elfoglalni, de rendes tanárrá csak egy sikeres próba év után fog lenni. A pályázókna eddigi tanulmányaikat, minősítéseket, hivatali alkalmatlanságukat s rövid életrajzukat feltüntetve kérvényüket szept. 17-ig dr. Széless József jogakadémiái igazg. tanácsai elnökhöz kell benyújtani.

— Bockelberg Ernő budapesti tornatanító torna és sportekkraktárából a mint halljuk a miniszterium által jóváhagyott olcsó árakon ad el s szállít tornaszereket és egész berendezéseket.

— Pesti Iliás Lajos a 80-ik előadásán hód-mező-vásárhelyi működését bevezetve — a fényes pártolást melegen köszönt meg s rövid idő múltán elfoglalja helyét városunkban.

— A debreceni egyetem előkészítésével foglalkozó küldöttség albizottsága abban állapodott meg, hogy a gimnáziumi tanárok fizetése 1400 frt és 300 frt lakbér lesz, a felsőbb intézetek tanáraié 1600 frt és 400 frt lakbér. A bölcsészeti tanfolyam 12 tanárral nyitnának meg. Ime Debrecen tudja, mit kell tennie a „Pesti Napló” bölcsének nyilatkozata asept. 17-én.

— Györfi Balázs ügyvéd nagy-körösi-úti hazának végét átalakítás alá vévén, a közigazgatási bizottság a szabályozási vonalon kívül eső felbonthatást rendelt el.

— Kút bőség. Panaszokdók a város nemely részének lakossága, hogy nincs fűt kútja. Dehogy nincs fűt kút, hiszen a Csongrádi-nagy útcán egymás mellett most furják a másodikakat. Ez már csak nagy bőség!

— A lajos-mizei vasút képviselőiben itt volt városunkban Tolnay Lajos és Arstein Henrik s kijelentették, hogy a várossal kötött egységet megszűntnek tekintik. Erre vonatkozó cikkünk kiszorulva, a jövő száma utjának az érdeklődőket.

— Személyi hir. Dr. Homan Ottó főigazgató esütőtökön este városunkba érkezett, hogy a r. kath. főgimnáziumi és a főreáliskolai érettségi vizsgálatok jelen legyen.

— A jogakadémiái tanszékekre folyamodók. A jogakademia két megíredestt s pályázat utján betöltendő tanszékére a következő 10 pályázó adott be kérvényt u. m. Dr. Heille Károly budapesti ügyvéd-jelölt a büntetőjogi esetleg római jogi tanszékre, Dr. Bernáth Béla a büntetőjogira, Dr. Márton József zombori ügyvédjelölt a római esetleg a büntetőjogi tanszékre, Dr. Mészáros István budapesti ügyvédjelölt bármelyik tanszékre Dr. Meszlényi Antal aradi kir. bírósági aljegyző a büntetőjogi tanszékre, Dr. Zágonyi Albu Mózes kolozsvári ügyvéd mindkettőre, Dr. Hauser Mór aradi ügyvéd a római jogi tanszékre, Dr. Magyar István eperjesi ügyvédjelölt, Dr. Román István lugosi törv. aljegyző, Dr. Bein Agoston budapesti joggyakornok. A pályázat szerint nem mondható meddőnek — folyamodó van elég. Ohajtjuk, hogy a törvényhatósági testület olyanokat válasszon, a kik nem tekintik a jogtanári állást lépésnek, hanem a tanárudakban folyamán szerzett ismereteket itt akarják, mint tanárok gyümölcsöztenni. Ez az óhajtat természetesen nem a céltzatokat nem látó választóknak szól, hanem a véletlen felé szánva.

— Gyászír. Ifj. Sz. Tóth Antal gazdálkodó t. hó 5-kén élete 36-ik, boldog házasága 11-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt s a nagyszámú rokonság is ismerősök 6-án kísérték ki a felső-temetőbe, örök nyugalma helyére. A meghaldogult özvegyet és öt árva hagyott hátra.

— Véletlen vagy szándékosság?

Szent-királyon özv. Kemény Jánosné földjén szerencsétlen lővés áldozata lett a föld bérlelője Górnay Lászlónak neje Darányi Julianna 48 éves reform. vallású nő. Folyó hó 8-dikán ugyanis délelőtt 11 óra tájban lővés dörögött el s Górnayné szíven találva azonnal holtan rogyott össze. A környeztet előadása szerint a szerencsétlenül járt nő sütéshez készült s midőn a kemencét tisztította, ott fegyverre akadt. A löfövegvert kifelé húzván, esővének nyílásával maga felé irányítván a fegyvert, az elslőt s így találta a szerencsétlen nőt. Ez a magyarázat nem lehetetlen, de mindenesetre olyan! hogy a vizsgálatot kihívja s ez folyamathat is van téve a kir. ügyészség részéről, hova az ügy a rendőrségtől áthelyeztetett. A hulla boncolás céljából kiszállítottat a kórházba.

— A kolera. A fővárosi tisztí főorvosi hivatalban egymást követik az intézkedések, melyekkel a kolerajárvány behurcolása esetén a fő és székvaros közegészségügyi viszonyainak a legjobb állapotba helyezésével a nagyobb veszedelmet elhárítani lehet. A legbiztosabb és leghatásosabb óvszer orvosi tekintélyek állítása szerint a cognac. Ennek bevásárlásakor azonban óvatosságnak kell lenni s csak oly cég gyártmányát elfogadni, melynek jósága el van ismervé. Ily szempontból legjobban ajánlunk gróf Esterházy G. eza angyalföldi gyártmányát, mely francia mód szerint, idegen anyag hozzávegyítése nélkül tiszta borból van készítve, mit eléggé bizonyít az a körül-mény, hogy mindazon kiállításokon, melyeken az angyalföldi cognac gyár részt vett, a legelső kitüntetésekert nyerte el. Központi iroda: Budapest külső váci-út 23.

— Lakásunkban a kolera tartama idején, sőt már megelőzőleg tisztán tartása, minden gondos házi asszony kötelessége s ha ezt a kellemetlen vendéget távol tartjuk az apró kiadásoktól nem szabad visszatermünk. Első s fődolog a padló tisztántartása, azt napról-napra föl kell tisztítani s ehhez szükséges annak lakkozása; mert csak a lakkozott padló lehet könnyen mosni, mivel ez nem eszert át sok nedvességet. Azonban mennyi kellemetlenséget okoz gyakran a bevonás, amidőn a bevonandó szobát napozhatat üresen kell tartani s még akkor sem bizonyos, vajon asztal, ágy sőt magunk is nem ragadunk-e? Azért valóban kellemes dolog, hogy Christoph Ferenc cégnék (Gyárak vannak Prágában, Berlinben és Zürichben) sikerült olyan padlómazt feltalálni, a melyeknek tartósság és azonnali szagtalan száradás mellett minden előnye meg van, amit csak ilyen gyártmányhoz egészségi szempontból hozzá köthetünk. Olesó is, mert 10 négyzet méter felülethez 1 kilo elég s az csak 1 frt 50 kr. Postaküldeményért a prágai gyárhoz kell fordulni s 2 közszerű szobára való szer ára 5 frt 90 kr. E gyártmányt Kecskeméten Gyenes S. és fia cégnél kapható. Christoph Ferenc padlómaztát is utánozzák, azért helyesen eszelezzük kiki, ha a megnevezett kereskedéshez fordul egyes-nesen.

— A tisztí főorvos igen érdekes augusztus havi jelentését egész terjedelmében helyszükre miatt nem közölhetünk, csak a következőkre szorítokunk: Az egészségi állapot általában kedvezőtlen volt; okozta ezt főleg a gyermekek nyári békhatja, mely a 3 éven aluli gyermekek közt folyton tartó magas beteg állást és halozást okozott. Az ezen hóban előfordult 149 halálesetből az 5 éven aluli gyermekekre esk 97; ezek közül pedig 71 volt 1 éven aluli gyermek; 5 éven túli egynek-nél azonban a halozási arány kedvező volt. Szorványosan fordul elő vörheny és rosuló toroklob; mindezen esetekben szigorúan kerestül vitetett a betegek elkülönítése, néhány esetben a betegnek kórházba szállításánál elrendeltett a lak-házak fertőtlenítése rendőri közeg ellen-örzése mellett. A cholera eleni óvintézkedéseket illetőleg a szükséges intézkedések lehetőleg megtételek; nevezetesen a hatóság részéről, állandóan gond fordítottik a köztisztaság fenntartására; a rendőség figyelme pedig kiterjed egyes házak megvizsgálására és tisztántartására. A közteret tisztán tartását lényegesen megnehezíti az, hogy a külterületi lakosok heti vásáros napokon kívül is rendszeres megálló helynek használják fel a különböző nyilvános tereket. Valamint a közteret, úgy a csatornák is rendszeres tisztán tartatnak, néhány távolabb eső részletek kivételével, de ezek tisztítását a rendőrkapitányi hivatal szintén megürgetti. A közegészségügy másik fő feltelet: az ivóvizet illetőleg általában véve a helyzet megnyugtató; különösen áll ez a város felső kerületére nézve, hol a körösi kaputól, kezdve hosszú félkörben hosszú sora van a jó ivóvizet szolgáltató részben ássott de fődött, részben fúrót kútakkal; kivétel képezvén itt esupán a 11-ik tized, rosszabbul áll a helyzet az alsó kerületben, a halasi kapuban, mezei útcában és a cigányváros közelében vannak ássott de szivattyú alá vett kútak, és ennek foly-

tán a Rávagy, Muszái, Ürgés elővárosok, valamint a 8-ik és 9-ik tizedek alsó részei jobbra nyitott kútakkal nyerne elég jó, de nem egészen megbízható tisztaságú ivóvizet. A helyzet javítása céljából szükséges lenne a széles-útcá alsó végén, az úgy nevezett fakút helyén, és a 6-ik tized a rátemető soron fúrót kútát létesíteni. A piaci felügyeletet a tisztí orvosi hivatalponként megartott vizsgálatokkal szigorúan gyakorolja és a rossz nemű gyümölcs áruslást szigorúan ellenőri. A népesség mozgalmat illetőleg július hó 31-től szeptember 3-ig terjedő 5 heti időszakban az élve születések száma volt 196, melyek-ke szemben állott 166 halozási eset; a születések többlete tehát 30 volt. A városi kórházban ápolottat ezen idő alatt 66 beteg; 29 férfi, és 37 nő; ezek közül gyógyult 25, javult 11, gyógyulatlanul távozott 2, meghalt 2, ápolás alatt maradt 26.

Felolós szerkesztő: DALOTTI ÖDÖN.

NYILTER.

Városunk alsó kerületen nem lesz gyógszertár.

A tek. közigazgatási bizottság folyó hó 6-ikán tartott ülésében megremekelt. Úgy látszik itt a tisztelt többség azt hiszi, hogy fontos hivatalát a sógorság, komaság és atyafisági érdekek szekerének tolására nyerte s nemcsak az igazság és rend védelmére. Hát egészségügyünk s azon több ezerre menő családok érdeke, kikert alig négy év előtt a már létezőt gyógszertárak nagy távolsága miatt kívánt negyedik gyógszertár engedélyeztetett Csáky szalmája lett? melyet egy ember előnye és kényelmért el lehet kótyavetézni. Valóban az egészségügyi törvényt, a fennálló szabályokat ismerő embernek el kell szomorodni, látva, hogy városunkban még ilyen is megtörténik.

De szóljunk az esetről: ezéltt több évvel midőn néhány gyógszerész a hetedik tizedbe egy negyedik gyógszertár engedélyezéset folyamodott, legerősebb indokul az hozatott fel, hogy a 6. 9. és 10-dik tizedek 7068 lelket számító lakosságához oly távol vannak a gyógszertárak, hogy azokhoz míg az orvos kimegy s a gyógszer megérkezik a beteg meghalhat. Ez volt az egyetlen indok a miért a negyedik gyógszertár engedélyeztetett, a csongrádi-útcá esetleg Colliener-t-ó-temető-útcá vonaláig, vagyis a gyógszertárt nélkülözött környék közepére, igen járt helyre, hol a megnyitott gyógszertár elég forgalomnak örvendve állandó működést s működik ma is.

Ez év tavaszán a gyógszertártulajdonos tudva elérte tekintélyes rokoni összeköttetéseknek előnyeit, kidöndölte, hogy mennyivel szebb lenne gyógszertárával faképél hagyva eddigi közönségét a piacra jutni s folyamodott áttelezési engedélyért, öszintén bevállalva az úton elérhető előnyeit. Természetes, hogy a törvényt s rendszabályt tisztelő főkapitány — meghallgatván az egészségügyi bizottság tagadó véleményét is, — ezt nem engedélyezte. Hasonló módon a második fórumot képviselő polgármesteri hivatal elutasította folyamodót, mert jól tudta, hogy ezen 7068 lelket számláló gyógszertár forgalmi körébe tartozó lakosság érdeke ellen igazságtalan dolgot eszelekedne, annál is inkább, mert ezen gyógszertár elhelyezését az egészségügyi bizottság, hatóság meghallgatásával alig négy évvel ez előtt a város törv. hatóság közgyűlése egyhangúlag határozta meg.

Következett a harmadik fórum, hol a fennitelt közigazgatási bizottság folyamodónak — a közgyűlés határozata fölé helyezkedve — erős atyafiságos batteriák segítségével, megfélekedve ezen gyógszertár engedélyezésének létjogosultságát adó 7068 számot tevő lakosság érdekeitől, megengedett, hogy gyógszertárt a piacig helyezze, a régi gyógszertárak mellé, melyek 50, 72, és 144 évvel ez előtt engedélyeztet helyeikről épen miniszteri s hatóság intézkedések folytán egymástól az eddiglign távolabb körbe tetemes áldozattal áthelyezkedni kénytelenek.

Valóban itt az ideje törvényhatósági közgyűlésünknek a belügyminiszteriumhoz folyamodni, hogy az ily hatalmat a közigazgatási bizottság kezéből kivegye s azt a közgyűlésre visszaruházza.

* E rovarban közöltékert nem vála felelősséget a szerkesztő.

Mennyaszonyi selyem ruhakra való selymeket fekete, fehér és erme színekben, simát és damasztot 16 frt 65 krig (mintegy 200 különböző fajtaban) s pótlékot egyelőre, vagy egész végében is pótlékot és válmintesen **Henneberg G.** es. kir. udvariságnál **selyemgyára Zürichben.** Minák postafiókba küldetnek. Svájcba intézett levelekre 10 kros helyett ragasztandó.

Birtok eladás.
Szokolay József örökösinek 20 hold urrati szántó földje, gazdasági épületekkel, 3 és fél hold nemz nemű fajú szőlővel beültetett szőlőbirtoka mindenféle szüretelő edényekkel s az idej terméssel együtt szabad kézből eladó. Értekezni lehet Szokolay Mihály ügyvéd ural. 3-3

Árverési hirdmény.

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közzé teszi, hogy a keeskméti kir. járásbírósnak 1892 évi 5537. számú végzésével Zombory László ügyvéd által képviselt Keeskméti tv. város felperesével, **Cserző Gábor** alperes ellen 719 frt 13 kr. követelés és jár. eretjég elrandult kiégeltetés végrehajtás folytán alperestől lefogalt és 931 frtra becsült ingóságokra, a fentidézett kir. járásbírósi számú végzéssel az árverés elrendeltetvén, annak felülfoglalatók részére is a mennyiben azok árverési jogot nyertek volna, alperes lakásán Városföldjén leendő megtámasztása határidőül 1892. évi **szeptember hó 10-ik** napjának d. e. 9 óráig tiszták, a mikor a bíróság lefogalt tiszta és kőtszerbeza, szalma, sertések és egyéb ingóságok a legutóbbi igények készpénzzelítés mellett, szükség esetén becsoron alul es eladatul fognak.

Felhívának mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételéről a végrehajtót követelését megelőzőleg kiégeltetéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és az a végrehajtási jogkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi jelöléseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő nappal számítatik. Kelt Keeskméten, 1892. évi szeptember hó 9-ik napján.

Borossy Mihály, kir. bír. végrehajtó.

Árverési hirdmény.

Alulirt kiküldött részéről ezenel közzé hírre tétetik, miszerint a néhai Tormássy Mihály hagyatékánál érdekelve levő Csillery Malvin, Kálmán, Dezső és Béla kiskorúak tulajdonához tartozó a III. tized 182. és 169. számú egy tagban levő, és a IV. tized 43. szám alatti ház és udvartelek a 3134/892. sz. árvaszéki végzés értelmében nyilvános árverés útján öröklőn eladandók lévén, árverési határidőül 1892. évi **szeptember hó 23.** napjának reggeli 9 órája az árvaszéki helyiségbe kitűzitek azzal, hogy az árverési feltételek addig is a jegyzői hivatalban, a hivatalos órákban bármikor megtekinthetők.

Füvessy Imre árvaszéki jegyző, th. r. alkaptány.

Árverési hirdmény.

Néh. Gyenes Imre hagyatékához tartozó különféle gazdasági eszközök, felszerelések és egyéb ingóságok eladására f. évi **szeptember hó 13-ik** napján d. e. 8 órákor — a hagyatékhoz tartozó I-5-öt tized Halasi-nagy-útcá 15. sz. a. háznál — nyilvános árverés fog tartatni, melyre a venni szándékozók ezemel meghivatnak.

Eladó esetleg bé beadó.

Lajos-Mizsén egy ház a fő- és piac-téren, mely áll 1 bolt-helyiséggel, 1 szoba, 1 konyha és 1 éléskamrából. Értekezni lehet Buttinger Imre kereskedőnél Lajos-Mizsén. 2-1

Értesítés.

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására hozni, miszerint t. szept. hó 15-én a női ruhavarrás és szabás megtanulására tanfolyamot nyitok. A tanfolyam hat (6) hónapig tart, azonban nagyobb leányoknak, kik már az iparskolába jártak három hónap.

Elfogadok a tanfolyamra jó házból való leányokat, kik a tanfolyam alatt saját maguknak dolgoznak.

Bő tapasztalatom a ruhavarrás és szabászat terén, úgy a „Schvarcz nővérek” cége alatt fennálló női divat-üzlet országos jó hírne elég biztosítottot nyujt a t. szülőknek gyermekeik alapos kiképzésére.

Értekezhetni velem **nagy körösi-útcá 14. sz.** alatti lakosomon.

Magamat szives pártfogásukba ajánlván, vagyok kiváló tisztelettel

Schvarcz Szidi.

A vörös kereszt egylet „Erzsébet” kórházának cognak szállítója.

Gróf Esterházy Géza

saját gyártmányú cognakja

orvosi tekintélyek által ajánlva felette kellemesen és jól lakik, minőség tekintetében bármelyik francia gyártmányával versenybehozható, ára pedig sokkal olcsóbb.

Különlegesség +++ Cognak

Keckskeméten kapható:

Fener Jakab, Gyenes S. és fiai, Héjjas Mihály, Nyirádi László, Pataky György és Witz Gusztáv urak üzletében.

Gyár: Képzőintézet: Angyalföld. Bpsten, VI. külső váci-út 23.

Vezérképviselők: 10-7

SCHWARZ E. és FIA urak SZEGEDEN.

Lipcse, 1892. nagy aranyérem.

Bécs, 1873. Budapest, 1885. Zagráb, 1891. Eszék, 1889. N.-Palánkán, London, 1878. Erdemérem. Nagy díszoklevél. Díszoklevél. Díszoklevél. Arany-érem. Díszoklevél.

CSIK JÓZSEF

csász. és kir. kizárólag szabadalmazott

első szerémi portland-cement és vízhatlan mészgár BEOCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf-rakpart 8.

A t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbírtokosok, községi és egyházi előjárások, valamint a n. é. építő közönség kényelmére

Keckskeméten, **GYENES S. és FIA** fűszer- és vaskereskedő uraknál

raktárt tartok hol saját gyártmányú **Portland-cement és vízhatlan mész**

folytatosan legjobb és egyenlő jó minőségben kapható. — Árjegyzékek a magyarizát kívánatra készséggel megküldeték. 38 33

Páris, 1867. Keckskemét, 1872. Ujvidék, 1875. Szeged, 1878. Trieszt, 1883. Bronz-érem. Ezüst-érem. Arany-érem. Erdem-érem. Arany-érem.

Lähne-intézet Sopronban.

Nyilvánossági joggal bíró 4 elemi és 6 gimnaziális osztály. — Reáliskolai és VII. osztálybeli növendékek előkészítése.

Uj növendékek a két szünidő hónapon is felvétetnek.

Ertesítővel, prospektussal szívesen szolgál

Az intézet igazgatósága.

A ki olosón akar venni

ISKOLAKÖNYVEKET

az forduljon **MÜLLER A.** anti-quarushoz, **Budapesten, Keckskeméti-utca 8. szám** (fiók üzlet: Kálvintér 3. sz.) ott az egész ország összes tanintézeiteiben használatban levő iskolai tan- és segédkönyvek használt, de jó állapotban leszállított áron kaphatók. Iskolakönyvek be is cserélhetnek. 3-3

Vigyázat a Zacherlin bevásárlásánál!

Vevő: ... Nekem nem kell nyitott rovarpor; mert én Zacherlint kerítem!... Ezt a kiváló szert máttan dícsérik, mint a legeszebbi eszközt mindenféle rovar ellen s azért veszek én csak: lepecsételt üveget „Zacherl” nével.

A bámulatos hatású Zacherlin ismertető jelei:

1. Lepecsételt üveg, 2. e név „Zacherl”

Árak: 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 frt.

Keckskeméten: Gyenes S. és fia, Bekéssy Sándor, Böka Zsigmond, Fener Jakab, Goldberger Ödön, Katona Zsigmond, Nyirádi László, Pataky György, Witz Gusztáv, Dávid Bertalan, Molnár László, Plager Zsigmond, Félégházán: Takáts Elek, Nagy Gyula, Karpelesz Frankl, Fener Mihály uraknál.

A legújabb és legelősebb politikai és közgazdasági napilap a MAGYAR UJSÁG

Laptulajdonos: **Dr. Fenyvesy Ferenc** orsz. képviselő.

Előfizetési árak: 1 óra 1 frt., 1/4 évre 3 frt., 1/2 évre 6 frt., 1 évre 12 frt. Egy szám ára 3 kr., vidéken 4 kr.

A „Magyar Ujság” kiadóhivatala egész éves és fél éves előfizetőnek azt az állandó kedvezményt nyújtja, hogy a „Magyar Ujság” **valamennyi sorsjegyre**, melyek Magyarország és Ausztria összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeinek két csoportjából állanak és a magyar leszámítoló és pénzváltóbanknál letétbe helyezettek, játszanak és évenként és csoportonként 65, tehát 130 huzásban részesülnek s csoportonként 3 és 1/2 tehát összesen 7 millió nyereségre játszanak.

A „Magyar Ujság” rendszeren 16 oldalnyi terjedelemben, de gyakran 20 és 24 oldalon jelenik meg és a rendes gazdag rovatokon kívül állandóan két vezércikket, két tárcát és ismeretterjesztő cikket és két kitünő regényt közöl, melyek közül a 1/4 éves előfizető 1 kötetet, a 1/2 éves előfizető 2 kötetet és az egész éves előfizető 4 kötetet kapnak, miután a lapban között **kitünő regények** külön kötet alakjában is megjelennek.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a „MAGYAR UJSÁG” kiadóhivatala Budapest, IV. kerület, granátos-utca 1. sz.

A fogak észszerű ápolására a legjobb készítmény.

Orvosilag megvizsgálva!

Törvényesen védve!

Csinos dobozban darabonként 30 kr.

Gyógyszertárakban, illatszerészetekben, valamint a Salvator stearin-gyertya elárúsító helyein. Szétküldési hivatal: „Salvator”, Bécs I. Heidenschuss 1.

Keckskeméten raktár: **Pataky György, Gyenes S. és fia** s **Gross Lipótnál**.

A gazdasági gőzmalom tulajdonát képező kávéház és vendéglő helyiség „a gőzfürdőház” f. évi november 1-sőtől több évre bérbe kiadandó. A bérleni szándékozó a feltételeket megtudhatja a gőzmalom irodájában

Az igazgatóság.

Ház-bérbeadás

Háztelek örökeladás!

A Mária városban helyezett — úgynevezett „Major”-féle — egész újból épült házamban lévő összes lakhelyiségek, térs raktárnak is használható száraz pince, zöldséges kertnek alkalmas nagy udvarokkal, folyó évi november hó 1-ső napjától hosszabb időre bérbeadandó.

A felső- és alsó eszerép-útcában Bakonyi Mihály és Csabai János házaika dülő udvarokból, azon lévő épületekkel együtt — két ház hely — kedvező feltételek mellett örök áron eladandó.

Stockinger Jánosné szül. Böhm Klára.

A Héjjas-fele házban több bútorozott szoba, egy családi lakás és 8 lóra való istálló azonnal kiadó.

Ertesítést ad Héjjas Mihály vagy Beretvás Pál.

Eladó ház.

A Nagy-temető- és Mátyási-útcá sarkon 196-ik szám alatt levő **Szalkai-fele ház** elköltözés végett kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó. Értekezhetni a háznál a házmegebizottal.

Egy jó fiú TANONCUL

felvétetik **Lówi Soma** diszmű- és rövidárú-üzletében KECSKEMÉTEN.

MŰTRÁGYA.

(Őszi vetés alá.) Van szerencsém a t. földbírtokos és bérlő uraknak b. tudomására hozni, mikép műtrágya gyáramat Szegeden aug. 1-én megnyitottam, és azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy a legjutányosabb árak mellett egy, az eddig előállított minden műtrágyát messze felülmúló trágyanyagot, az u. n. **os. és kir. szabadalmazott koncentrált és emelt tartalmú örlött marha-trágyát** bocsáthatok forgalomba.

E trágya magas phosphor és káli tartalmánál fogva bámulatos eredményeket mutat fel.

Amellett a trágyázás oly egyszerű és kényelmes, mikép e gyártmányt bírtokain leendő használatra bárkinek is lelkiismerettel ajánlhatom.

Keckskeméti képviselőm **Engel Ferencz úr** kinél állandó raktár van berendezve.

Engel úr kívánatra bármely mintával, árjegyzékkel és használati utasítással is szívesen szolgál, s a rendelvényeket pedig pontosan teljesíti.

Schuller Mór.